

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžo/80/2014
Identifikačné číslo spisu:	6013201828
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Kováčová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6013201828.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Jozefa Hargaša, v právnej veci žalobcu: JUDr. K. F., bytom P. X/XX, B., proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1010604/1/454472/2013 zo dňa 17. októbra 2013, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/300/2013-25 zo dňa 06. mája 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/300/2013-25 zo dňa 06. mája 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 250j ods. 2 písm. e/, Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. 1010604/1/454472/2013 zo dňa 17.10.2013 spolu s rozhodnutím riaditeľa Colného úradu Banská Bystrica č. 1095137/1/384934/2013 z 12.08.2013 a vec mu vrátil na ďalšie konanie vzhľadom na to, že o žiadosti žalobcu napadnutým rozhodnutím nerozhodol funkčne príslušný orgán uvedený v § 3 zákona č. 200/1998 Z. z a konanie bolo zaťažené vadou, ktorá mohla mať za následok nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Napadnutým rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Banská Bystrica, ktorým žalobcovi nebola priznaná náhrada na obnovu naturálnych náležitostí podľa § 121 ods. 13 zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov.

Krajský súd z administratívneho spisu zistil, že Riaditeľ Colného úradu v Banskej Bystrici v rozhodnutí č. 1095137/1/384934/2013 zo dňa 12.08.2013 uviedol, že rozhodoval vo veci služobného pomeru na

obnovu naturálnych náležitostí colníka, ktorý skončil služobný pomer ako príslušný orgán podľa § 3 a § 121 zákona č. 200/1998 Z. z., pričom rozhodol tak, že podľa § 121 ods. 13 zákona č. 200/1998 Z. z. žalobcovi, ktorému skončil služobný pomer 31.12.2011, nepriznal náhradu na obnovu naturálnych náležitostí. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že ustanovenie § 131 ods. 3 tohto zákona je účinné od 01.06.2008 a vzhľadom na účel, ktorý plní poskytovanie naturálnych náležitostí colníkom, a to na zabezpečenie riadneho výkonu služby sa uzákonilo, aby colníkovi, u ktorého bolo právoplatne rozhodnuté o skončení pomeru, alebo ktorý sám požiadal o uvoľnenie zo služobného pomeru, zanikol nárok na doteraz nevyčerpané naturálie a aby mu nový nárok nevznikol. Žalovaný napadnutým rozhodnutím zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie. V rozhodnutí uviedol, že odvolanie zamietol podľa § 232 ods. 4 zákona č. 200/1998 Z. z. V odôvodnení uviedol, že žalobca považuje odpoveď služobného úradu na žiadosť o sprístupnenie informácie o výške zostatku nevyčerpaných naturálnych náležitostí za uznanie existencie záväzku. K uvedenému žalovaný uviedol, že prvostupňový orgán sa nezaoberal odpoveďami na sprístupnenie informácií, pretože s predmetnou vecou nesúvisia. Ďalej uviedol, že vo veci naturálnych náležitostí rozhoduje nadriadený s personálnou právomocou, ktorým je v zmysle § 3 zákona č. 200/1998 Z. z. minister financií Slovenskej republiky a v rozsahu ním ustanovenom ďalšie orgány. Rozsah konania a rozhodovania ďalších orgánov v zmysle § 3 zákona č. 200/1998 Z. z. vymedzuje rozkaz ministra financií Slovenskej republiky č. 1/2011. Podľa článku 4 tohto rozkazu je oprávnený konať a rozhodovať vo veciach týkajúcich sa služobného pomeru žalobcu riaditeľ Colného úradu Banská Bystrica. V odôvodnení ďalej uviedol, že sa nestotožnil s názorom žalobcu, že odpoveď na žiadosť o sprístupnenie informácie bola uznaním práva. Poukázal na znenie § 238 v spojení s § 238 ods. 1 písm. c/ zákona č. 200/1998 Z. z., ktoré upravujú náležitosti vôle ako prvku právneho úkonu. Vôľa musí byť skutočne daná a musí byť slobodná, vážna a bez omylu. Colný úrad Banská Bystrica ani v jednom vyjadrení neuviedol, že by uznával právo žalobcu, iba sprístupnil informáciu. Poukázal na § 19 zákona č. 200/1998 Z. z., podľa ktorého je colník povinný pri výkone služby dbať na úpravu svojho zovňajšku, preto mal nárok na finančný príspevok, ktorý mal slúžiť na obnovu naturálnych náležitostí. Naturálne náležitosti teda patria colníkovi, nie colníkovi, ktorý skončil služobný pomer. Bolo by v rozpore s logickým výkladom zákona, aby sa naturálne náležitosti poskytovali colníkovi, ktorého služobný pomer skončil. V zmysle § 121 ods. 13 zákona č. 200/1998 Z. z. v znení účinnom od 01.06.2008 colníkovi, ktorý skončil služobný pomer zanikol nárok na nevyčerpanú náhradu na obnovu naturálnych náležitostí a to tak vo forme peňažného ako aj nepeňažného plnenia bez ohľadu na skutočnosť, kedy nárok na obnovu naturálnych náležitostí vznikol.

Krajský súd sa oboznámil aj s Rozkazom ministra financií Slovenskej republiky č. 1/2011, ktorý upravuje rozsah právomocí nadriadených vo veciach služobného pomeru v štátnej službe colníkov s účinnosťou od 01.01.2012. Z článku 1 tohto rozkazu vyplýva, že bolo stanovených 5 stupňov právomocí, v ktorých nadriadení vykonávajú personálnu a disciplinárnu právomoc voči podriadeným colníkom. Právomoc riaditeľa colného úradu je upravená v článku 4 pod písmenami a/ až z/, aa/ až am/. Každé z týchto písmen upravuje presun personálnej právomoci na riaditeľa colného úradu s uvedením konkrétného ustanovenia zákona od § 14 po § 190, avšak ustanovenie § 121 sa nenachádza ani pod jedným z uvedených písmen. Z toho vyplýva, že na riaditeľa colného úradu nebolo presunuté rozhodovanie podľa § 121 zákona č. 200/1998 Z. z. Rozkaz neobsahuje ani všeobecné pravidlo, podľa ktorého by bolo možné vyvodiť, že rozhodovanie o všetkých ostatných záležitostiach vo veciach služobného pomeru colníka a bývalého colníka boli ministrom financií presunuté na riaditeľa colného úradu. V danom prípade rozhodoval v prvom aj v druhom stupni funkčne nepríslušný orgán.

Na základe uvedeného krajský súd rozhodnutie žalovaného správneho orgánu spolu s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že úlohou žalovaného bude postúpiť vec na rozhodnutie príslušnému orgánu.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne, resp. aby zrušil napadnutý rozsudok. V odvolaní uviedol, že pokiaľ o žiadosti žalobcu rozhodoval v prvom stupni riaditeľ Colného úradu Banská Bystrica a v druhom stupni generálny riaditeľ sekcie colných úradov, nebol porušený zákon. Z ustanovenia § 121 zákona č. 200/1998 Z. z. vyplýva, že o naturálnych náležitostiach sa

nerozhoduje, nakoľko patria priamo zo zákona a preto je irelevantné zaoberať sa funkčnou príslušnosťou orgánu príslušného na rozhodovanie. Poukázal na to, že naturálne náležitosti patria colníkovi a teda by bolo nelogické, aby o prijatí, prepustení a iných skutočnostiach rozhodoval príslušný nadriadený (v tomto prípade riaditeľ colného úradu), ale vo veci naturálnych náležitostí by konal služobný úrad, resp. minister financií.

K podanému odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že sa nestotožňuje s názorom žalovaného, podľa ktorého rozhodnutie vo veci služobného pomeru môže vzniknúť akýmsi neformálnym spôsobom bez uplatnenia procesnej úpravy uvedenej v zákone č. 200/1998 Z. z., ako aj s jeho názorom, podľa ktorého je v predmetnej veci „právne irelevantné zaoberať sa funkčnou príslušnosťou orgánu príslušného na rozhodovanie“. Žalobca mal za to, že zmysel konania vo veciach služobného pomeru a dôležitosť dodržania procedurálnych pravidiel ako aj hmotnoprávných noriem, ktoré tvoria jeho súčasť, je daná jeho predmetom. Konanie vo veciach služobného pomeru, upravené v ustanovení § 220 a nasl. zákona č. 200/1998 Z. z. má na rozdiel od občianskoprávnej úpravy prísne formálny charakter a sleduje výlučne jediný cieľ a tým je zaistenie správnej aplikácie hmotného práva a predovšetkým skutočnosť, aby samotné rozhodnutie vo veci bolo v súlade s hmotným právom. Vo vyjadrení ďalej uviedol, že žalovaný popiera procesné postavenie žalobcu ako účastníka konania vo veciach služobného pomeru, keďže už nie je colníkom, ale len colníkom, ktorý skončil služobný pomer a teda nie je možné mu priznať právo na náhradu naturálnych náležitostí. Poukázal na to, že žalovaný v preskúmaných rozhodnutiach nepochopiteľne rozhodoval o nepeňažnom plnení, o ktoré ako žalobca nikdy nepožiadaval. Podľa žalobcu došlo rozhodovacou činnosťou žalovaného k zásahu do uplatneného nároku a narušenie právnej istoty previazanej s majetkovou sférou žalobcu je ústavnoprávne neakceptovateľný. Na záver uviedol, že pokiaľ by záväzok žalovaného v roku 2011 neexistoval, nikdy by mu nemohol sprístupniť informáciu o jeho výške a dôvode. Žalobca je teda názoru, že takýmto prejavom vôle žalovaný svoj záväzok opakovane uznal s účinkom stanoveným v zákone č. 200/1998 Z. z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred, vo veci rozhodol a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SPS“) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SPS, odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako je podrobne popísaný v rozsudku krajského súdu, preto skutočnosti účastníkom známe nebude nadbytočne opakovat', jeho odôvodnenie považuje za úplné, vyčerpávajúce, dostatočne výstižné a presvedčivé (§ 157 ods. 2 O.s.p.) a len na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) dodáva nasledovné:

Základným poslaním správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa

rozhodovalo v správnom konaní (čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky); ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy ukrátená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Podstatou konania v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. je preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Správne súdnictvo je založené na súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutí ako aj im predchádzajúcich konaní pred správnym orgánom. Právnym základom pre prieskum zákonnosti rozhodnutí ako aj im predchádzajúcich konaní sú právne úvahy a z nich vychádzajúce právne závery správnych orgánov pri aplikácii konkrétnych zákonných ustanovení na zistený skutkový stav. V konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa v správnom súdnictve nie je úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho prehodnocovať správnosť záverov krajského súdu na základe nesúhlasu žalovaného správneho orgánu s takýmito závermi. Účelom konania v správnom súdnictve je poskytnutie súdnej ochrany pred tvrdeným nezákonným rozhodnutím. Ak také rozhodnutie na základe zistení krajského súdu bolo vydané v konaní, ktoré trpí vadou spôsobilou ovplyvniť jeho zákonnosť a krajský súd svoje zistenie presvedčivo a s poukazom na procesné ustanovené náležitosti odôvodní, niet dôvodu, aby sa odvolací súd zaoberal námietkami, ktoré sú len vysvetleniami doterajších postupov správneho orgánu v správnom konaní.

Predmetom konania v danej veci bolo preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 1010604/1/454472/2013 zo dňa 17.10.2013, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Banská Bystrica, ktorým žalobcovi nebola priznaná náhrada na obnovu naturálnych náležitostí podľa § 121 ods. 13 zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov.

Podľa § 3 zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov v orgáne štátnej správy v oblasti colníctva v mene štátu koná a rozhoduje vo veciach služobného pomeru podľa tohto zákona minister financií Slovenskej republiky (ďalej len „minister“), ak tento zákon neustanovuje inak, a v rozsahu ním ustanovenom ďalšie orgány (ďalej len „nadriadený“).

Krajský súd sa k skutočnostiam svedčiacim v prospech aj neprospech žalobcu vyčerpávajúco vyjadril a najvyšší súd vzhľadom na uvedené napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolacích dôvodov namietaných žalovaným v odvolaní dospel k záveru, že pokiaľ súd prvého stupňa žalobe vyhovel z dôvodu, že v administratívnom konaní došlo k takej vade, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, rozhodol vo veci správne a v súlade so zákonom, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

K tvrdeniu žalovaného v odvolaní, že z ustanovenia § 121 zákona č. 200/1998 Z. z. vyplýva, že o naturálnych náležitostiach sa nerozhoduje, nakoľko patria priamo zo zákona a preto je irelevantné zaoberať sa funkčnou príslušnosťou orgánu príslušného na rozhodovanie, najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že rozhodnutia v danej veci boli vydané a preto bolo povinnosťou súdov skúmať v

súdnom preskúmvacom konaní, a to aj s poukazom na ústavný princíp, vyslovený v článku 2 odsek 2 Ústavy SR (Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon), či ich vydali správne orgány v rozsahu ich právomoci.

O náhrade trov súdneho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, keďže si trovy odvolacieho konania neuplatnil a žalovanému náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.